

Yttrande över remiss från Havs- och vattenmyndigheten gällande införande av ökad VMS-rapportering i Skagerrak

Sammanfattning

Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) avstyrker Havs- och vattenmyndighetens alternativ 2 ("geofencing") och förordar alternativ 1, en generellt ökad VMS-rapportering i Skagerrak. Huvudskälet är den ökade precisionen i detektion och rumslig beskrivning av fiskeaktiviteter i tillämpningar av VMS-data som ligger utanför de rent kontrollmässiga.

Generella synpunkter

SLU noterar att Havs- och vattenmyndigheten i remissens bakgrundsstycke och i konsekvensbeskrivningen inte nämner den ökande användningen av VMS-data i genomförandet av fiskeripolitiken utöver rena fiskerikontrolluppgifter. Både i fall som handlar om direkt fiskeriförvaltning, exempelvis identifiering av lekplatser och viktiga fiskelokaler, men också i bedömningen av ekosystemeffekter av fiske, såsom fiskets bottenpåverkan, är VMS-data en nödvändig komponent. Exempelvis bygger havsmiljödirektivets indikatorer för deskriptor 6 av fiskets bottenpåverkan direkt på en trålningsintensitet beräknad utifrån VMS-data.

SLU har på uppdrag av Havs- och vattenmyndigheten tidigare bidragit med underlag över fiskets utbredning för nationell havsplaneringen. Även dessa underlag bygger till stor del på VMS-data. SLU upplever en generell ökad efterfrågan på underlag med högre rumslig upplösning än nuvarande.

Då alla fiskefartyg över 12 meters längd har VMS, den rumsliga täckningen är total och då utrustningen är svår att manipulera/stänga av, utgör VMS-data ett mycket viktigt underlag för naturvårds- och fiskeriförvaltningen i allmänhet, inte bara för fiskerikontroll, både nationellt och inom EU.

Något förenklat kan man säga att det finns ett direkt samband mellan sändningsfrekvensen (av VMS-positioner) och upplösningen på kartor över fisket. SLU har i många sammanhang framfört detta budskap till Havs- och vattenmyndigheten och rekommenderat en allmänt ökad sändningsfrekvens samt införandet av VMS även på mindre fartyg. Studier visar att en sändningsfrekvens om ca 10-15 min krävs för att kunna beskriva ett typiskt trålfiske med god precision. I detta sammanhang kan 30 min sändningsintervall ses som en övre gräns.¹

Förslag som ”geofencing” innebär också att underlag och kartläggning av fisket måste ta hänsyn till varierande frekvenser. Detta kan innebära ökade databearbetningskostnader men riskerar också att indikatorer och beslutsunderlag beräknas på olika skalor i olika områden. SLU rekommenderar snarare en harmonisering av sändningsfrekvens till en permanent högre frekvens än dagens en rapport/timme på alla svenska fiskefartyg utrustade med VMS, med hänvisning till den ökande nyttan detta innebär för genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken, naturvårdens behov och nationell havsplanering.

Specifika synpunkter

På sidan 2, tredje stycket, i remissen, beskriver Havs- och vattenmyndigheten modellen för hur fiskelicensinnehavarna faktureras kostnader för datatrafik samt den maximala kostnadsökningen alternativ 1 skulle innebära. Givet denna modell verkar det inte innebära någon väsentlig administrativ börda att beräkna andelen VMS rapporter inom ”geofencing”-området i relation till det totala antalet rapporter per fartyg. På så sätt skulle fisket kunna belastas med exakt den kostnadsökning som EU/Norge-avtal innebär enligt alternativ 2 (om detta är nödvändigt för att undvika otillbörligt gynnande i relation till andra länders fiskare) och resterande kostnadsökning skulle kunna finansieras direkt av Havs- och vattenmyndigheten som en del av nationell miljöövervakning eller annan liknande finansieringskälla.

---

¹ Se exempelvis Deng et al 2005 (DOI: 10.1139/F04-219) och Lambert et al 2012 (doi.org/10.1093/icesjms/fss018)

Beslut om detta yttrande har på rektors uppdrag fattats av dekan Torleif Härd efter föredragning av koordinator Linda Ferngren. Innehållet har utarbetats av miljöanalysassistent Patrik Jonsson, forskaren Mattias Sköld och miljöanalytiker Patrik Börjesson alla vid institutionen för akvatiska resurser.

Torleif Härd

Linda Ferngren